

Релігійне життя в Україні:

анотований бібліографічний список

2024. – Вип. 7. – 15 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Болгарська Церква відкрита до того, щоб визнати ПЦУ, - митрополит Євстратій (Зоря) [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 18 черв. – Електрон. дані. *За словами митрополита Білоцерківського Православної церкви України (ПЦУ) Євстратія (Зоря), на наступного Болгарського Патріарха ляже відповідальність за рішення про офіційне визнання ПЦУ. Митрополит Євстратій заявив про те, що Болгарська Православна Церква (БПЦ) відкрита до установаження повноцінних відносин із ПЦУ як Помісною Церквою. Він наголосив на необхідності прийняття відповідальних рішень щодо цього питання новообраним Болгарським Патріархом. БПЦ утворила синодальну комісію для вивчення українського питання, і поки що не вирішила про позитивне або негативне ставлення до ПЦУ. Співслужіння єпископів ПЦУ та БПЦ з Патріархом Варфоломієм у храмі Вселенського Патріархату на Фанарі підкреслює тенденцію до позитивного рішення щодо українського питання в БПЦ.* Текст: https://risu.ua/bolgarska-cerkva-vidkrita-do-togo-shchob-viznati-pcu---mitropolit-yevstratij-zorya_n149024

2. Булах Т. Прославлення як етос сучасних протестантських богослужінь [Електронний ресурс] / Тетяна Булах // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 2. – С. 215-219. *Вивчено вплив музичного матеріалу на формування етосу церковного прославлення у сучасних протестантських церквах. Етос у цьому контексті розуміється як сукупність моральних, духовних і культурних цінностей та норм, які*

формується і підтримуються у процесі богослужіння. Визначено роль музики в богослужінні та її значення для віруючих, а також виявлено специфічні музичні практики, які сприяють духовному зростанню та консолідації релігійної спільноти. Текст:

<https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/308397>

3. Вимушена міграція у XXI столітті: виклики, цінності, рефлексії = Forced migration in the century: challenges, values, reflections : зб. тез доп. Міжнар. наук. симпозіуму, 1 - 3 груд. 2023 р., м. Аугсбург, Німеччина / [ГО «Нім.-укр. Діалог» та ін.]. – Львів : Растр-7, 2023. – 358 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ72370** Зі змісту: *Кілька міркувань про релігійні виміри міграції / С. Головащенко. – С. 238-239.*

4. Віхляєв М. Ю. Реєстраційна процедура щодо статутів (положень) релігійних організацій в Україні [Електронний ресурс] / М. Ю. Віхляєв // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 106-109. *Зазначено, що ця процедура не є реєстрацією самої організації, а офіційно засвідчує відповідність їхніх документів законодавству, що регулює їх діяльність. Обговорено шість стадій процедури, включаючи обов'язкові етапи подання документів, їхнього розгляду та прийняття рішення. З урахуванням дії нового Закону України «Про адміністративну процедуру», суб'єктам владних повноважень при прийнятті рішень про відмову в реєстрації статуту (положення) релігійної організації необхідно в мотивувальній частині рішення посилатися на докази та на конкретну норму закону, яку порушено в статуті (положенні) чи в діяльності релігійної організації. Надано рекомендації щодо вдосконалення процедури, зокрема стосовно стандартів надання адміністративних послуг і конкретизації підстав для реєстрації та відмови в ній.* Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/24.pdf

5. Волкова Д. Є. Конституційно-правові питання створення релігійних організацій в Україні у світлі концепції людиноцентризму

[Електронний ресурс] / Д. Є. Волкова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2024. – № 5. – С. 60-63. *Розглянуто законодавчі аспекти створення та реєстрації релігійних організацій в Україні. Обговорено значення та взаємодію цих понять, проблеми складності процедур реєстрації та необхідність їх спрощення. Запропоновано застосування терміна "створення релігійних організацій" у широкому та у вузькому значеннях для кращого розуміння процесу їх формування і юридичного визнання.* Текст: http://www.lsej.org.ua/5_2024/12.pdf

6. Всеукраїнська Рада Церков закликає уряди усіх держав світу визнати РФ державою терористом [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 9 лип. – Електрон. дані. *Зазначено, що Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО), до складу якої входять різні християнські Церкви, юдейська та мусульманські спільноти України, категорично засуджує терористичну атаку, яку 08.07.2024 РФ вчергове здійснила на українські міста, цивільну інфраструктуру, дитячі лікарні, пологовий будинок і мирних людей. ВРЦіРО закликала уряди всіх країн світу засудити дії РФ як акти тероризму, припинити економічні зв'язки з РФ і надати Україні підтримку для захисту її територіальної цілісності та національної безпеки. ВРЦіРО вкотре закликала Всесвітню Раду Церков (ВРЦ), Конференцію Європейських Церков (КЄЦ) та інші міжнародні міжконфесійні організації розглянути питання про притягнення до моральної та іншої відповідальності РПЦ, яка всіляко підтримує агресію РФ проти України, розпалює міжнаціональну і міжконфесійну ворожнечу та через проповідь ідеології «русского міра» спонукає до геноциду українського народу.* Текст: https://risu.ua/vseukrayinska-rada-cerkov-zaklikaye-uryadi-usih-derzhav-svitu-viznati-rf-derzhavoyu-teroristom_n149472

7. Діалектика національно-громадянського і етнічного в українському соціумі / [В. О. Котигоренко та ін.] ; НАН України, Ін-т політ. І етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. – Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН

України, 2023. – 636 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372599**
Зі змісту: Церква і релігія / Н. Кочан. – С. 351-383.

8. Єпископи ПЦУ закликали всіх православних України до єднання навколо Київського престолу [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 15 лип. – Електрон. дані. *Йдеться про заклик Синоду Православної церкви України (ПЦУ) до українців, який прозвучав з нагоди 1036-ліття Хрещення України-Руси та Дня української державності, які відзначаються 15 липня. ПЦУ закликала православних усієї України до єднання навколо Київського престолу, наголошуючи на історичній важливості хрещення Київської Русі у 988 р. Відзначено історичну роль хрещення України-Руси в розвитку християнського віровчення і культурних зв'язків із Європою. Висловлено підтримку українським воїнам у боротьбі за незалежність від російської агресії та заклик до міжнародної підтримки в цій справі.* Текст: https://risu.ua/yepiskopi-pcu-zaklikali-vsikh-pravoslavnih-ukrayini-do-yednannya-navkolo-kiyivskogo-prestolu_n149583

9. Літонінський В. Пропаганда Путіна. Росія знищила Херсонес [Електронний ресурс] / Валерій Літонінський // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2024. – 10 лип. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Росія забудувала заповідник Херсонес Таврійський, що знаходиться на території тимчасово окупованого Криму. На ділянці із 10-метровим культурним шаром, де, за словами археологів, могли бути десятки тисяч цінних історичних артефактів, працювали бульдозери. На руїнах давньогрецького поліса, визнаних об'єктом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, з'явилися десятки яскравих будівель, фонтани, газони, річка з містками. Вказано, що масштабне будівництво, яке називали особистим проєктом В. Путіна, активно просував митрополит РПЦ Т. Шевкунов (його називають «духовником Путіна»), який із 2023 р. став головою Кримської митрополії РПЦ. За словами українських учених, для будівництва парку росіяни знищили частину історичної пам'ятки; те, що вони збудували в Херсонесі, складно назвати науковим чи освітнім центром: це пропагандистський центр, адже*

його увага зосереджена не на античному пам'ятнику, а на російській історії Криму. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4700563-propahanda-putina-rosiia-znyschyla-khersones>

10. Міжконфесійна рада з питань військового капеланства при Міністерстві Оборони України обрала нового головуючого [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 20 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що 18 червня у Києві відбулося засідання Міжконфесійної ради з питань військового капеланства при Міністерстві оборони України (МО України). Під час засідання обрано нового Голову ради. Ним став ординарій Харківсько-Запорізький єпископ Павло Гончарук. Зазначено, що з метою забезпечення міжконфесійної злагоди та порозуміння у сфері організації заходів щодо задоволення духовно-релігійних потреб військовослужбовців, працівників і членів їх сімей, взаємодії між керівництвом МО України та Збройними Силами України (ЗСУ) та для покращання діяльності Служби військового капеланства була створена Міжконфесійна рада з питань військового капеланства. Зауважено, що єпископ П. Гончарук ініціював проведення в Україні Школи капеланського служіння, яка цього року вже випустила першу групу капеланів. Текст: https://risu.ua/u-kiyevi-vidbulosya-zasidannya-mizhkonfesijnoyi-radi-z-pitan-vijskovogo-kapelanstva-pri-ministerstvi-oboroni-ukrayini_n149067

11. На Афоні досліджують унікальний козацький рукопис XVII - XVIII століть [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 18 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що на Святій Горі Афон українські науковці розпочали проєкт з дослідження та підготовки до видання унікального рукопису XVII - XVIII ст., де зафіксовані українські гетьмани та козацька старшина, які щедро жертвували на афонські монастирі. Проєкт здійснюється за підтримки The British Academy та University of Exeter. У рукописі записані знатні козацькі роди гетьманів Івана Самойловича, Івана Мазепи, Данила Апостола, Івана Скоропадського, полковників Леонтія та

Павла Полуботків, Василя Борковського, Якова Лизогуба, Семена Палія, Івана Обидовського, Федора Топольницького, Івана Черниша, Василя Котляревського та багатьох інших. Особливу увагу приділено біографіям Івана Мазепи та його родини, в тому числі відсутності згадки про його відому дружину Ганну Фридрикевич. Цей рукопис є унікальною пам'яткою та важливим джерелом як до біографій української козацької старшини, так і історії зв'язків українських гетьманів та козацтва з центром православного чернецтва на Святій Горі Афон в XVII – XVIII ст. Текст: https://risu.ua/na-afoni-doslidzhuyut-unikalnij-kozackij-rukopis-xvii-xviii-stolit_n149028

12. Олександр Духнович – письменник, педагог, священник, діяч культури та освіти (1803 - 1865) : матеріали симпозіуму, присвяч. 220-й річниці від дня народж. Олександра Духновича, 22 квіт. 2023 р., м. Ужгород / Центр культур нац. меншин Закарпаття [та ін. ; під заг. наук. ред. М. Токаря]. – Ужгород : РІК-У, 2023. – 319 с. : іл. – Текст укр., угор. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A832339** Зі змісту: *Із історії діяльності культурно-освітнього товариства ім. О. В. Духновича в 20-ті роки ХХ століття / М. Лендьел. – С. 31-37; «Общество Духновича» як центр консолідації русофільських політико-партійних діячів Закарпаття між двома світовими війнами ХХ століття / М. Токар. – С. 37-46; Служитель Бога і народу: формування релігійної та національної ідентичності Олександра Духновича від каноніка капітули Пряшівської єпархії до народного будителя «підгорянських русинів» (1844 - 1865) / В. Фенич. – С. 99-142.*

13. Пастор завербував до ФСБ синів, щоб шпигували за ЗСУ [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – 2024. – 9 лип. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття військовою контррозвідкою Служби безпеки України (СБУ) агентурної групи ФСБ, яка діяла в Донецькій та Тернопільській областях. Керівником ворожого осередку був пастор однієї з протестантських церков, який завербував своїх синів, щоб шпигувати за*

підрозділами Збройних сил України (ЗСУ). "Один із них - контрактник однієї із бойових бригад, якого СБУ затримала у квітні. Він намагався передати російській спецслужбі локації вогневих позицій та укріпрайонів Сил оборони. Другий син був затриманий днями на Тернопільщині, де розвідував бойові позиції ППО та місця базування тренувальних центрів ЗСУ", - сказано в повідомленні. Слідчі СБУ заочно повідомили пастору-резиденту російської спецслужби про підозру. Оскільки зрадник переховується на території Росії, тривають комплексні заходи для притягнення його до відповідальності. Зазначено, що злочинні дії його синів також кваліфіковано. Обидва зловмисники перебувають під вартою, їм загрожує від 8 до 12 років тюрми. Текст : <https://gazeta.ua/articles/np/pastor-zaverbuvav-do-fsb-siniv-schob-shpiguvati-za-zsu/1186706>

14. Православ'я в Україні : зб. ст. / Укр. Православ. Церква, Київ. патріархат, Київ. православ. богослов. акад. [та ін. ; редкол.: митрополит Київський і всієї України Епіфаній та ін.]. – Київ ; Кам'янець-Подільський : Друкарня «Рута», 2023. – 483 с. : іл. – До 10-річчя Революції Гідності. – Текст укр., англ. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372745** Зі змісту: Міжцерковні конфлікти в православ'ї: ескалація в часі війни / А. Колодний, Л. Филипович. – С. 17-24; Молитва Майдану або Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир і Революція Гідності / Протоієрей Віталій Клос. – С. 25-31; До характеристики міжконфесійних відносин на Київщині у XV ст. / О. Русина. – С. 59-69; Храмове будівництво на території Київського Царського саду (Маріїнського парку) у XVIII – поч. XX ст. / О. Кучерук. – С. 93-104; Огляд міжконфесійних протистоянь в Україні на межі 1980-х – 1990-х років як фактор впливу на релігійні виклики сьогодення / Диякон Василь Дорош. – С. 122-131; Програма відносин митрополита Київського і Галицького Платона (Городецького) з Римо-Католицькою церквою / А. Петренко. – С. 159-166; Митрополит Олексій (Громадський) та ієрархія Автономної Православної Церкви в Україні під час Другої світової війни 1939 – 1945 рр. Короткий огляд їхньої архієпископської діяльності та подальшої долі у складі

РПЦ [російської православної церкви] та РПЦЗ [російської православної церкви закордоном] / Протоієрей Михайл Йосифчук, Протоієрей Миколай Йосифчук. – С. 240-258; Недосліджені артефакти з давніх поховань Кирилівської церкви Києва / І. Марголіна, Є. Бабич. – С. 316-327; Археологічно-архітектурне вивчення у 2023 р. об'єкта культурної спадщини «Залишки Богоявленського собору Києво-Братського монастиря» / О. Попельницька. – С. 328-349; Російсько-українська війна і конфесійна ідентифікація: фронтові спостереження / Г. Филипович. – С. 373-379; Фальшиві «пророцтва» ідеології «русского міра» / С. Шумило. – С. 397-416; Позиція римського престолу щодо війни в Україні: геополітичний вимір / Ієрей Руслан Левочко. – С. 454-463; Наука, освіта, духовність – базова основа розвитку культури для суспільного прогресу громадян України / М. Пірен, О. Шманько. – С. 464-470; Єресь «русского мира» у контексті православної еклезіології / Протоієрей Іван Сопронюк. – С. 471-479.

15. Предстоятель ПЦУ: Коли Володимир хрестив киян, на Московії стояли густі ліси та непрохідні болота [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 14 лип. – Електрон. дані. Митрополит Православної Церкви України (ПЦУ) Епіфаній наголосив на значенні Дня Хрещення Київської Русі як національного свята України. Він зазначив, що ця подія ініційована князем Володимиром Великим в Києві понад тисячу років тому і хрестили тоді саме киян, не московитів. Виступаючи проти російської історичної апропріації, він зауважив, що Московія зламала і переписала історію, привласнивши собі ім'я "Русь" та історичні здобутки України-Русі. Епіфаній закликав українців шанувати свято 15 липня разом на урочистому Богослужінні у Києво-Печерській лаврі. Текст: https://risu.ua/predstoyatel-pcu-koli-volodimir-hrestiv-kiyan-na-moskoviyi-stoyali-gusti-lisi-ta-neprohidni-bolota_n149574

16. Реброва Н. Гендиректорка "Чернігова стародавнього" Наталія Реброва: "У Спасо-Преображенському соборі очищуємо Авгієві стайні" [Електронний ресурс] / Наталія Реброва // Україна молода. – 2024. –

15 черв. — Електрон. дані. Подано матеріали інтерв'ю сайту м. Чернігів "0462" генеральної директорки Національного заповідника "Чернігів стародавній" Наталії Ребрової, яка розповіла про свої перші кроки на посаді та про перспективи розвитку заповідника. Вона назвала надзвичайно важливими завданням реставрацію та відкриття Спасо-Преображенського собору, який, за її словами, "має стати центром державного, культурного та духовного життя України". Також генеральна директорка окреслила позицію заповідника щодо спроб Української православної церкви (УПЦ МП) повернути собі безкоштовне користування храмами-пам'ятками, які належать "Чернігову стародавньому", зокрема у судовій справі з розгляду апеляції УПЦ МП щодо повернення церкві Спасо-Преображенського собору.

Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/196/183824/>

17. Релігійна ідентичність як фактор національної безпеки України = Religious identity as a factor of national security of Ukraine : зб. матеріалів круглого столу, 14 груд. 2023 р. / ТНТУ ім. І. Пулюя ; [упоряд.: А. А. Криськов, М. Я. Блавицький]. – Тернопіль : ТНТУ, 2024. – 58 с. : табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A832350** *Зі змісту: Становище РКЦ [Римсько-Католицької Церкви] в контексті безпеки сучасної України / А. Маліг. – С. 20-22; Особливості державно-церковних та суспільно-релігійних відносин в умовах війни Росії проти України / О. Саган. – С. 23-34; Конфесійна мапа України у викликах сьогодення / Т. Коковський. – С. 35-39; Релігійна ідентичність та її вплив на сучасне українське суспільство / Я. Стоцький. – С. 40-46; До питання про канонічність російської православної церкви / Ю. Гумен. – С. 46-51; Конструювання російською православною церквою образу «Великої вітчизняної війни» / А. Криськов. – С. 52-54; Вплив історичного фактору на формування релігійної ідентичності українців / О. В. Козак. – С. 54-58.*

18. Спасо-Преображенський собор у Чернігові отримав печатку сина Ярослава Мудрого [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ.

сайт]. – 2024. – 17 черв. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та інформаційної політики (МКІП), 16 червня Спасо-Преображенський собор у Чернігові отримав для експонування печатку князя Святослава Ярославовича, сина Ярослава Мудрого. Собор планують відкрити до Дня Конституції, 28 червня. Саме тоді українці зможуть побачити печатку в експозиції особисто. Зазначено, що артефакт заповіднику подарував зі своєї приватної колекції співзасновник і директор «Музею Шереметьєвих» Олексій Шереметьєв. «На печатці зображено князя і ми впевнені, що їй місце тут, у Спасо-Преображенському соборі. Це унікальна архітектурна пам'ятка часів Київської Русі. Це унікальний заповідник. Він є свідченням нашої історії», - сказав Шереметьєв. Раніше Національний заповідник «Чернігів стародавній» уклав угоду із найавторитетнішим музейним закладом України - приватним «Музеєм Шереметьєвих». Це угода про співпрацю, наукові дослідження, просвітницьку роботу та підготовку унікального журналу, присвяченого історії Спасо-Преображенського собору. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3875837-spasopreobrazenskij-sobor-u-chernigovi-otrimav-pecatku-sina-aroslava-mudrogo.html>

19. У костел на Тернопільщині повернули мощі святого Франциска Ксав'єра [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 9 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у римо-католицький костел святих апостолів Петра і Павла в Бережанах на Тернопільщині повернули мощі святого Франциска Ксав'єра або Ксаверія. Сам костел є пам'яткою архітектури національного значення. Про це розповів «Суспільному» настоятель парафії Віталій Буковський. За його словами, мощі Франциска Ксав'єра до Бережан привіз магнат із роду Синявських. Реліквія перебувала у вівтарі костелу. "Коли сюди прийшла комуністична влада, тоді вся парафія на чолі з настоятелем виїхала до Польщі, бо була можливість. Напевно тоді, зазвичай, забирали найбільш цінні речі. І в такий спосіб слід зникає". В.

Буковський зауважив, що реліквію розшукав священник зі США, нині покійний, Станіслав Жак, який був родом із Бережан. Єпископ Римо-Католицької Церкви Едвард Кава очолив Месу та вніс мощі у храм. Про те, що мощі Франциска Ксав'єра раніше справді були у костелі, написано латинню на пам'ятній дошці при вході в храм. Текст: https://risu.ua/u-kostel-na-ternopilshchini-povernuli-moshchi-svyatogo-franciska-ksavyera_n149486

20. У Німеччині відбудеться міжнародна конференція з православного християнства та політики ідентичності [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 19 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Міжнародна конференція «Православне християнство та політика ідентичності» відбудеться в Мюнстері, Німеччина (в IDP – Liudgerhaus, Überwasserkirchplatz 3) з 28 червня по 1 липня 2024 р. Конференція ставить за мету дослідити богословський підґрунт, на якому базується зв'язок Православної Церкви з нацією, історичні та богословські аспекти націоналізації вивчення процесу. Увагу буде приділено національним Церквам та юрисдикціям, які розглядають Церкву як ключовий аспект національної ідентичності. Розглянуть глибокі розбіжності, зокрема в контексті України та православної діаспори, що залишаються актуальними й сьогодні. Конференція також спрямована на вивчення використання східного православ'я як елемента ідентичності та його вплив на євхаристійне та есхатологічне самоусвідомлення. А також вплив цих процесів на формування православного антизахідництва і складні стосунки між православ'ям і сучасністю. Текст: https://risu.ua/u-nimechchini-vidbudetsya-mizhnarodna-konferenciya-z-pravoslavnogo-hristiyanstva-ta-politiki-identichnosti_n149042

21. У світлі Божої слави: життєпис сповідника благочестя Православної Церкви Закарпаття архімандрита Вікентія (Орос) (18.09.1901 – †05.03.1982) : біографія, пастир. служіння, спогади, док., фотолітопис / [протоіерей В. Дьордй та ін. ; передм. В. Міщанина] ;

Богослов.-іст. н.-д. центр ім. архімандрита Василя (Проніна), Держ. архів. Закарпат. обл. – Ужгород : РІК-У, 2023. – 319 с. : іл., фотоіл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372742** У книзі зібрано авторські публікації, спогади, архівні документи Державного архіву Закарпатської області, Галузевого державного архіву Служби безпеки України (СБУ), поточних архівів Мукачівської та Хустської православних єпархій Української Православної Церкви (УПЦ). Вперше опубліковано максимально повний фотолітопис пастирського служіння архімандрита Вікентія. Зібрано спогади як сучасників, так і духовних дітей подвижника благочестя ХХ ст.

22. Україна представлена на зустрічі Генеральних Секретарів єпископатів Європи в Іспанії [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 20 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що з 16 до 19 червня 2024 р. у Мадриді відбулась зустріч Генеральних Секретарів Єпископських Конференцій Європи. Кількість учасників – 41; Україну представляють єпископ Едвард Кава OFMConv (РКЦ), єпископ Андрій Хім'як (УГКЦ), отець Петро Береш (МГКЄ). Провідна думка цьогорічної зустрічі – служіння європейських єпископатів у динаміці між єдністю та різноманітністю. У межах зустрічі передбачені виступи окремих доповідачів на тему актуального стану Церкви в Європі, синодальної дороги та нових поглядів екуменізму в Європі. Передбачено час на працю в групах з окремих питань та презентацію напрацювань. Крім того, відбудеться спільна молитва. Текст: https://risu.ua/v-ispaniyi-vidbuvayetsya-zustrich-generalnih-sekretariv-yeppiskopativ-uevropi_n149068

23. Україна у всіх сферах чинить спротив Росії. Єдина прогалина – релігійна, - єрарх ПЦУ [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 14 лип. – Електрон. дані. Йдеться про позицію Митрополита Білоцерківського Православної Церкви України (ПЦУ) Євстратія (Зоря) щодо впливу РЦ та релігійних організацій РФ в Україні. Він зазначає, що Україна має дипломатичні, економічні та медійні обмеження з РФ, а також

заборону на діяльність проросійських політичних партій. Однак у релігійній сфері відсутній законодавчий механізм, що регулював би вплив російських релігійних центрів, що, на його думку, є інструментом Кремля для впливу на Україну. Митрополит вважає, що державі слід прийняти законопроект, який би закріпив законодавчу заборону на підлеглість українських релігійних організацій російським центрам, аналогічно до заборони на російські банки і медіа. Це заходи не стосуються свободи віросповідання, але є відповіддю на суспільне очікування і мають на меті завершення впливу російської політики у всіх сферах життя України, включаючи православ'я та інші релігійні спільноти. Митрополит вбачає цей крок як необхідний для зміцнення суверенітету та відстоювання принципу незалежності у всіх сферах українського суспільства. Текст: https://risu.ua/ukrayina-u-vsih-sferah-chinit-protiv-rosiyi-yedina-progalina--religijna-sfera---yerarh-pcu_n149577

24. Український науковець знайшов 144 київські стародруки на горі Афон [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2024. – 9 лип. – Електрон. дані. Подано інформацію, що науковий співробітник Інституту історії України НАН України Сергій Шумило під час експедиції на гору Афон у Греції знайшов 144 стародруки з київських друкарень. Більшість з них були видані в друкарнях Києво-Печерської лаври. Він зауважив, що надходження українських стародруків на Афон значно зменшилися після 1770-их років, пов'язуючи це з історичними подіями в Україні того часу, такими як ліквідація автономії Гетьманщини та знищення Запорозької Січі. С. Шумило наголосив на важливості цих стародруків як свідчення зв'язків між українським та афонським духовенствами, а також як індикатора культурного розвитку та придушення Російською імперією книговидання в Україні. Текст: <https://chytomo.com/ukrainskyj-naukovets-znajshov-144-kyivski-starodruky-na-hori-afon/>

25. Філіп Л. І. Ungvár – Užhorod – Ужгород. Рідне місто моє / Людвіг Іванович Філіп. – Вид. 2-ге, допов. – Ужгород : РІК-У, 2023. - 402 с. :

іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б372698** Зазначено, що рішенням сесії Ужгородської міської ради 03.08.2021 № 326 Людвігу Івановичу Філіпу за книжку «Ужгород. Рідне місто моє» (видавництво «РІК-У», 2021) присвоєно звання «Лауреат міської премії імені Петра Скуня у номінації «Краєзнавча література»». Книгу присвячено світлій пам'яті великого патріота Ужгорода, вченого-історика, краєзнавця, релігієзнавця, музеолога, прекрасної людини – Л. І. Філіпа.

26. Чотири церкви Миколаївщини увійшли до Державного реєстру нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2024. – 19 черв. – Електрон. дані. Подано інформацію, що 11 пам'яток національного значення Миколаївської області занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Серед них чотири храми. Про це йдеться в Постанові Кабінету Міністрів України (КМ України) від 13.06.2024 №700 “Про внесення об’єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України”. Зокрема, це сім об’єктів у Миколаєві: Морська гімназія 1850 р. (зараз тут Будівельний коледж); Старофлотські казарми, обидва корпуси 1850 р. (зараз тут Миколаївський обласний краєзнавчий музей); Обсерваторія 1827 р.; Офіцерське зібрання 1820 р. (зараз тут Будинок офіцерів флоту або ДОФ, як його називають у Миколаєві); Миколаївська церква 1817 р. (церква на вул. Фалеевській); Будинок штабу флоту 1796 р. (зараз тут Музей суднобудування та флоту); Брама та мури суднобудівної вахти. Також до переліку увійшли: Миколаївська церква в Очакові 1818 р.; Покровська церква та дзвіниця у Первомайську 1805 р.; Катерининська церква XVIII ст. у с. Катеринка Вознесенського району; Альтанка у м.Вознесенськ 1837 р.
Текст: https://risu.ua/chotiri-cerkvi-mikolayivshchini-uvijshli-do-derzhavnogo-reyestru-neruhomih-pamyatok-ukrayini_n149039

27. Шевчук А. З російського полону повернули 10 цивільних українців [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт].

– 2024. – 28 черв. — Електрон. дані. Наведено тези допису в Telegram Президента України Володимира Зеленського про те, що до України з російського полону вдалося повернути 10 цивільних людей. Серед них: Наріман Джелял, заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу, захоплений у Криму у 2021 р.; Олена Пех і Валерій Матюшенко - цивільні, які були в полоні з 2017 – 2018 рр.; Богдан Гелета й Іван Левицький - священники Української греко-католицької церкви, захоплені в Бердянську за опір окупантам; п'ятеро цивільних, які були захоплені на території Білорусі та позбавлені свободи: Микола Швець, Наталія Захаренко, Павло Купрієнко, Людмила Гончаренко та Катерина Брюханова. В. Зеленський подякував усім, хто допомагав, українській команді, яка займається звільненням полонених і відзначив зусилля Ватикану «заради того, щоб повернути додому цих людей». Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4697832-z-rosiiskoho-polonu-povernuly-10-tsyvilnykh-ukraintsiv>

28. Ярмол Л. В. Проблеми юридичного забезпечення прав людини в Україні. Свобода вираження поглядів. Свобода віросповідання : зб. наук. пр. = Problems of legal implementation of human rights in Ukraine. Freedom of expression. Freedom of religion : coll. of sci. works / Лілія Володимирівна Ярмол ; [передм. Б. Мелкевіка] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів : Сполом, 2022. – 420 с. : портр. – Текст укр., англ. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A832019** Розкрито загальнотеоретичні та окремі галузеві аспекти прав людини й механізми їх забезпечення. Подано основні публікації авторки, присвячені правам людини та механізмам їх забезпечення, аналізу загальнотеоретичних аспектів свободи вираження поглядів і свободи віросповідання як природних і суб'єктивних юридичних прав і проблемам юридичного забезпечення їх реалізації в Україні. Сформульовано пропозиції до законодавства України щодо удосконалення механізму юридичного забезпечення прав людини, зокрема свободи вираження поглядів і свободи віросповідання.

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

17.07.2024. р.